

Uitgangspunten Programmabegroting 2027-2030

Uitgangspunten Programmabegroting 2027-2030

In de Financiële verordening gemeente Nunspeet (ex artikel 212 van de Gemeentewet) is in artikel 4 'Kaders begroting' het volgende vastgelegd: lid 1 'Het college biedt jaarlijks aan de raad een voorstel aan voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De vaststelling door de raad vindt uiterlijk jaarlijks in april plaats.' en lid 2 'In de begroting wordt een post onvoorzien uitgaven (incidenteel en structureel) opgenomen.'

Meerjarenperspectief 2026-2029

Donderdag 30 oktober 2025 heeft de raad de Programmabegroting 2026-2029 vastgesteld. In deze begroting zijn de effecten zoals besloten in de bijstellingsbrief verwerkt. Dit is exclusief de septembercirculaire 2025.

Financiële verkenning begroting 2026-2029 (x € 1.000) -/- = positief saldo)

	2026	2027	2028	2029	2030
Financiële verkenning					
begroting	0	0	0	0	0
Bijstellingsbrief	0	0	0	0	0
Moties	0	0	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	0	0	0	0	0
3e kwartaalrapportage					
(str.effect)	0	0	0	0	0
Septembercirculaire	129	212	265	316	316
Decembercirculaire	-44	0	0	0	0

Algemene reserve

Het is gebruikelijk dat bij het dekkingsplan van de Programmabegroting de algemene reserve als dekkingsmiddel te gebruiken voor incidentele lasten van het nieuw beleid. In de nota reserves en voorzieningen 2026 wordt het vrij besteedbare deel van de algemene reserve berekend. Dit bedrag zal dan ook als maximaal bedrag gebruikt kunnen worden bij het dekkingsplan van de Programmabegroting. De overige incidentele lasten zullen dan gedekt moeten worden door andere incidentele of structurele middelen. Door het saldo van de jaarrekening 2025 kan de vrij besteedbare ruimte van de algemene reserve verder toe- of afnemen. Deze eventuele extra ruimte kan ook als dekking worden ingezet bij de programmabegroting 2027-2030.

Loon- en Prijscompensatie

Ramingen (van baten en lasten) -prijscompensatie

Enmaal per jaar (bij het opstellen van de begroting) wordt een percentage prijscompensatie vastgesteld. Met ingang van begrotingsjaar 2016 wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente raming van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. In het CEP 2026 wordt aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling bbp voor 2027 2,5% bedraagt. Voorgesteld wordt het percentage voor 2027 vast te stellen op afgerond 2,5%.

Toeristenbelasting

Een uitzondering op de toepassing van de prijscompensatie is de verhoging van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met € 0,05 verhoogd (betreft indexering, laatst verhoogd in 2024). Bij de Programmabegroting 2024-2027 is opgenomen om, voor de jaren 2024 tot en met 2027 de toeristenbelasting met € 0,10 per jaar te verhogen. Voor 2027 bedraagt de verhoging in totaal € 0,15.

Hierbij is de kanttkening gemaakt dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de Algemene Uitkering gebruikt kan worden om de vastgestelde stijging te dempen.

Op grond van de vastgestelde systematiek wordt het percentage voor de ramingen (van baten en lasten) voor 2027 vastgesteld op 2,5% (2026: 2,5%). De basis waarover het percentage berekend wordt, is het budget van 2026 inclusief begrotingswijzigingen. Voor de toeristenbelasting bedraagt de verhoging € 0,15.

Salarissen-loonontwikkeling

Medio 2025 is de huidige cao afgesloten. De cao heeft een looptijd tot 1-3-2027 waardoor geen inschatting gemaakt kan worden van de stijging in 2027. In het CEP 2026 wordt voor 2027 een schatting gemaakt van 4%. In de begroting 2026 is rekening gehouden met 3,5 %.

Bij het opstellen van de Uitgangspuntennotitie 2027-2030 is de pensioenpremie 2027 nog niet bekend. De premieprognose wordt elk jaar in juni door het ABP gepresenteerd. Een stijging/daling van de pensioenpremies zal meegenomen worden in de begroting.

Op basis van de hier beschreven ontwikkelingen en verwachtingen wordt voor 2027 een structurele loonstijging van totaal afgerond 4 % geraamd. De stijging van de pensioenpremie wordt voorlopig op 0 geraamd. Als het ABP in juni een eventuele verhoging/verlaging aankondigt dan wordt die aanpassing verwerkt in de begroting.

Compensatie reserves

In navolging op 2026 wordt voorgesteld de reserves te compenseren ten aanzien van de inflatie. Omdat de reserves aangewend kunnen worden ter dekking van kapitaallasten wordt het percentage van de bbp-prijsindexatie conform de septembercirculaire 2025 is 2,5 %.

Uitgegaan wordt van 2,5% compensatie voor 2027. Bij de begroting 2026 bedraagt het percentage ook 2,5%.

Kapitaallasten-nieuw investeringen

Het investeringsprogramma zoals dat in de lopende begroting en meerjarenbegroting is vastgesteld, wordt beschouwd als bestaand beleid. De investeringsramingen moeten worden geactualiseerd op prijsniveau op basis van bij het onderdeel 'ramingen (van baten en lasten) – prijscompensatie' geformuleerde uitgangspunt. Nieuwe investeringen worden als regel slechts in het laatste jaar van de meerjarenraming toegevoegd. Het percentage van omslagrente, zoals benoemd in artikel 17.6 van de Financiële Verordening 2025 Gemeente Nunspeet is voor 2026 berekend op 1,0% (voorlopig cijfer op basis van geprognostiseerde balans 2026-2029=0,07%). Deze raming wordt bij de financiële verkenning geactualiseerd om tot een juist renteomslag percentage te komen voor de begroting.

Bij de prijscompensatie voor nieuwe investeringen wordt uitgegaan van 2,5%. Dit percentage is in overeenstemming met de prijscompensatie van ramingen van baten en lasten. Verder worden de rentelasten (nieuwe) investeringen vastgesteld op 1% (2026: 1%). Dit percentage is in overeenstemming met het percentage van de omslagrente.

Onroerendezaakbelasting (ozb)

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2027 is de prijscompensatie 2,5% (zie Ramingen van baten en lasten - prijscompensatie).

In de vorige programmabegrotingen is ten behoeve van koersplan Onderwijshuisvesting een trendmatige verhoging tot en met 2029 van 1% per jaar opgenomen. Om het nieuwe beleid en de autonome ontwikkelingen in meerjarenbegroting 2026-2029 te kunnen bekostigen is een extra OZB-verhoging in 2026 en 2027 van 1% en in 2028 van 3% verwerkt. Voor de verhogingen geldt de kanttekening dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de Algemene Uitkering gebruikt kan worden om de voorgestelde stijging te dempen.

Daarnaast is in het Raadsakkoord 2022-2026 afgesproken dat de ozb trendmatige verhoogd mag worden (1% verhoging is circa € 70.000). Bij het dekkingsplan in de Programmabegroting 2027-2030 zal bepaald worden of en zo ja, met hoeveel een trendmatige verhoging wordt voorgesteld.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding niet het tarief voor de ozb aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt jaarlijks voor of aan het begin van het boekjaar vastgesteld in de Belastingverordening.

Indexering van de subsidies van de lokale welzijnsorganisaties

Voor de indexering van de welzijnsinstellingen (incl. MEE Samen, Stimenz, en de wijkontmoetingscentra) wordt het percentage van de Overheidsbijdrage in Arbeidsontwikkeling (OVA) toegepast. De OVA is bedoeld om een marktconforme arbeidsvoorwaardenontwikkeling mogelijk te maken in de zorg. De OVA wordt berekend met objectieve cijfers van het CPB en wordt berekend op basis van ramingen in het CEP 2026

Het (voorlopige) percentage 2027 is 4%. In 2026 bedroeg het percentage 4,25%

Veel gemeenten hanteren voor jeugd ook het OVA-percentage. Wij volgen de raming van de Meerinzicht. Alleen voor de stichting Jeugd Noord-Veluwe is regionaal afgesproken om het OVA-percentage toe te passen.

Bij loon- en prijscompensatie voor lokale welzijnsinstellingen en de stichting Jeugd Noord-Veluwe wordt uitgegaan van het OVA-percentage. Het percentage voor 2027 is 4%.

Indexering wegen

Bij de vaststelling van het beleids- en beheersplanwegen is besloten het prijsindexcijfer (GWW42/43) toe te passen voor wegen. Het percentage bedraagt 1,1 % in 2027.

Bij de indexering voor wegen wordt uitgegaan van het prijsindexcijfer (GWW42/43). Het percentage voor 2027 bedraagt 1,1%

Reactie van provincie Gelderland op de Programmabegroting 2026-2029

Van de Provincie Gelderland is een besluit ontvangen naar aanleiding van de beoordeling van de Programmabegroting 2026-2029. In dit besluit geeft de provincie aan dat de gemeente Nunspeet voor

2026 in aanmerking komt voor repressief toezicht. Dit is de minst belastende vorm van toezicht. De provincie oordeelt dat de programmabegroting 2026-2029 vanaf 2028 structureel en reëel in evenwicht is.

De Provincie Gelderland heeft een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van de gemeente Nunspeet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de financiële kerngetallen welke aansluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De waarde van deze kerngetallen zijn ingedeeld in A, B en C waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Vier kengetallen van de begroting heeft de provincie beoordeeld als een categorie A. Het betreft de kengetallen weerstandsvermogen, belastingcapaciteit en de twee schuldquote 's.

De gemeente Nunspeet komt voor het kengetal structurele exploitatieruimte in categorie C voor de jaren 2026 en 2027 omdat bij de begroting 2026-2029 de structurele exploitatieruimte voor deze jaren negatief is. De overige jaren scoort dit kengetallen een categorie A. De provincie geeft in de brief aan dat de positieve saldi voor de jaren 2028 en 2029 beperkt van omvang zijn en adviseert om tijdig de eventuele nodige maatregelen (bezuinigingen/inkomstenverhogingen) te nemen bij tegenvallers en te onderzoeken op welke wijze deze maatregelen ingevuld kunnen worden.

Voor het kengetal solvabiliteitsratio geldt dat deze, door het mogelijk aantrekken van een lening in 2026 (zoals opgenomen in de geprognostiseerde balans), voor de komende jaren net onder de 50% zakt. De laagste score is voor de jaarschijf 2027 namelijk 45%. Daardoor heeft de Provincie Gelderland het kengetal in categorie B (20 - 50%) ingedeeld, waar deze bij de begroting 2025 nog in categorie A ingedeeld was. De solvabiliteitsratio blijft aanmerkelijk beter dan het Gelderse gemiddelde van 33%.

Het kengetal grondexploitatie is gewaardeerd/ berekend voor de jaarschijf 2026 op categorie C en vanaf 2027 op categorie B. De boekwaarde van de voorraden grond is op dit moment (aan het begin van het proces) relatief hoog en moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor de grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Het kengetal grondexploitatie heeft voor 2026 een waarde van 36% en wordt door de provincie beschouwd als kwetsbaar. Hoe lager het percentage hoe beter. In 2028 daalt het kengetal naar 22%.

Overige onderwerpen die invloed kunnen hebben op de uitkomst van de begroting:

Algemene uitkering

De belangrijkste risico's voor de omvang van de algemene uitkering zijn naast het nieuwe regeerakkoord: *Jeugdzorg*

De prognose van de uitgaven voor de jeugdzorg stijgt harder dan de beschikbare rijksmiddelen in de algemene uitkering. De verwachting is op basis van de laatste prognose van Meerinzicht dat de komende jaren sprake zal zijn van een structureel tekort van ruim 3 miljoen.

Voor 2026 kon het tekort door incidentele dekkingsmiddelen deels op gevangen worden.

De raad wordt periodiek geïnformeerd via raadsinformatiebrieven.

Herijking maatstaven algemene uitkering

Een aantal maatstaven van de algemene uitkering worden herijkt. Dit kan vanaf de meicirculaire 2026 een financieel effect hebben.

Overige aandachtspunten/risico's met mogelijke financiële consequenties zijn:

(Deze opsomming moet nog afgestemd worden met de aanleveringen van de beleidsinhoudelijke afdelingen en is gebaseerd op raads- en collegebesluiten/voorstellen in de afgelopen periode.)

Raad:

- Multifunctioneel sportpark Hulshorst (raad, december 2024)
- Realisatieplan Landgoed Hulshorst (raad maart 2025)
- Pilot kernbudget, en dorpshuizen en -verenigingen. Na evaluatie mogelijk structurele lasten (raad, mei 2025)
- Herijking groenbeleids- en beheersplan (raad februari 2026, bijstellingsbrief oktober 2025)
- Jeugd (raad, bijstellingsbrief oktober 2025)
- Startnotitie Wonen, Welzijn en Zorg (raad, oktober 2025)
- Grondexploitatie Nieuwe Feitenhof (raad, november 2025)
- Aanvullende bekostiging Eerste Veluwse Montessorischool, herijking koersplan (raad, november 2025)
- Nieuwe aanbesteding accountantsdiensten (raad, december 2025)
- Beleidsplan Sport en Beweging (raad, december 2025)
- Voorstel pilot open inloop straathoekwerk (na evaluatie mogelijk structurele lasten) (raad januari 2026)
- Begroting en exploitatie Sportbedrijf Nunspeet (raad, januari 2026)
- Aanpak groenzone Nunspeet Oost. (raad, februari 2026)
- Aankoop pand Harderwijkerweg 545 (raad, februari 2026)
- Aankoop Oude Zeeweg 13 ev. (raad, februari 2026)
- Aankoop aandelen Veluvine (raad, februari 2026)

College

- Geboortebos. Na evaluatie mogelijk structurele lasten (college 15 juli 2025)
- Toekomstperspectief sportzaal Op de Heide (college 10 februari 2026) scenario 2

Overig

- Overname van de inclusief groep door de zogenaamde motorblokgemeenten
- Mogelijke ontwikkeling bij gemeenschappelijke regeling
- Herijking bosbeheersplan
- Herijking heidebeheersplan
- Herijking huisvestigingsplan onderwijshuisvesting Nunspeet (4-jaarlijkse herijking benoemd in Koersplan onderwijshuisvesting Nunspeet)
- Overdracht pensioenen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. (Onderdeel van de bijstellingsbrief bij de programmabegroting 2026-2029 (raad, oktober 2025). De hieruit voortvloeiende verplichting moet op grond van de verslaggevingsregels (Besluit Begroting en Verantwoording; BBV) worden verwerkt in de jaarrekening 2025.